

Учете български език

Учете български език

1
чип



Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Департамент за езиково обучение – ИЧС
Издателство „Д-р Иван Богоров“

български език Учете български език

език Учете български език

Учете
български
език

Съдържание

Предговор към първото издание		5	
Предговор към второто издание		7	
1	Как се назвате? Откъде сте?	1. Лични местоимения — именителни форми 2. Сегашно време на глагола <i>съм</i> 3. Въпросителни изречения	11
2	Какъв сте?	1. Въпросителни изречения с частицата <i>ли</i> 2. Съществителни имена за професии 3. Съществителни имена за националност	19
3	Какво е това ?	1. Съществително име — род и число 2. Сегашно време на глаголите <i>имам</i> и <i>нямам</i> 3. Бройни числителни имена (1—100)	31
4	Колко тетрадки искате?	1. Бройна форма на съществителните имена от мъжки род 2. Бройни числителни имена (100—2 000 000)	43
5	Какво има в стаята?	1. Членуване на съществителните имена 2. Лични местоимения — кратки винителни форми за трето лице, единствено и множествено число	55
Тест 1		65	
6	Къде е г-н Марков?	1. Показателни местоимения 2. Пространствени предлози	69
7	Какво правиш?	1. Спрежение на глагола. Сегашно време	83
8	Каква е квартирата?	1. Прилагателно име — род, число, членуване, степенуване	95

9	Къде беше? Къде ще бъдеш?	1. Минало и бъдеще време на глагола <i>съм</i> 2. Бъдеще време	109
10	Какво е времето?	1. Минало свършено време (аорист) на някои глаголи от II спрежение 2. Редни числителни имена — род, число, членуване	123
Тест 2			137
11	Коя е тази жена?	1. Притежателни местоимения — кратки форми 2. Множествено число на някои имена за лица от мъжки род 3. Мъжкотични числителни имена	143
12	Наистина ли ме каниш?	1. Лични местоимения — кратки винителни форми 2. Възвратни глаголи — сегашно време 3. Минало свършено време (аорист) на някои глаголи от I и III спрежение (продължение)	157
13	Какво ще правиш от утре?	1. Бъдеще време на глаголи от свършен и несвършен вид 2. Минало свършено време (аорист) на някои глаголи	171
14	Какво можете да правите?	1. Минало свършено деятелно причастие 2. Минало неопределено време (перфект) 3. Да-конструкции	185
15	С какво мога да Ви услугжа?	1. Лични местоимения — кратки дателни и винителни форми 2. Вид на глагола (продължение)	199
Тест 3			213
Ключ към упражненията			219
Текстове за слушане и диктовки			235
Българско-английски речник			245

Българската азбука

печатни	ръкописни	звук	печатни	ръкописни	звук
А а	Ӑ а	[a]	П п	Ӗ н	[p]
Б б	Ӗ д	[b]	Р р	Ӗ р	[r]
В в	Ӗ в	[v]	С с	Ҫ с	[s]
Г г	Ҭ ҭ	[g]	Т т	Ӎ ӎ	[t]
Д д	Ԭ ҕ	[d]	Ү ү	Ӯ ӱ	[u]
Е е	Ӭ ӗ	[e]	Ф ф	Ӯ Ӯ	[f]
Ж ж	Ӂ ӂ	[zh]	Х х	Ӯ Ӯ	[h]
З з	Ӡ ӡ	[z]	Ц ц	Ӯ Ӯ	[ts]
И и	Ӯ Ӯ	[i]	Ч ч	Ӯ Ӯ	[tch]
Й й	Ӯ Ӯ	[j]	Ш ш	Ӯ Ӯ	[sh]
К к	Ӯ Ӯ	[k]	Щ щ	Ӯ Ӯ	[sht]
Л л	Ӆ Ӆ	[l]	Ӯ Ӯ	Ӯ Ӯ	[θ]
М м	Ӆ Ӆ	[m]	— ь	— ՚	[∅]
Н н	Ҥ Ҥ	[n]	Ю ю	Ӥ Ӯ	[ju]
О о	Ӫ ӫ	[o]	Я я	Ӫ ӫ	[ja]

урок 1

първи урок

Как се казвате?

Откъде сте?

Софронис: — Добър ден, госпожице!

Мари: — Добър ден!

Софронис: — Приятно ми е. Аз съм Софронис. А Вие как се казвате?

Мари: — Казвам се Мари. Приятно ми е. Откъде сте, Софронис?

Софронис: — От Гърция. А Вие?

Мари: — От Франция.

Софронис: — А тя коя е?

Мари: — Това е Ана от Гърция. Тя е студентка. Аз — също.

Софронис: — И аз съм студент. А този човек кой е?

Мари: — Господин Петров. Той е преподавател по български език.

Софронис: — Откъде е?

Мари: — От България, разбира се.



аз се казвам
ти се казваш
той се казва

ние се казваме
вие се казвате
те се казват

Въпроси:

1. Откъде е Мари?
2. Откъде са Ана и Софронис?
3. Откъде е г-н Петров?



Аз се казвам Мари. ⇔ Казвам се Мари.

господин	⇒	г-н
госпожа	⇒	г-жа
госпожица	⇒	г-ца

Научете!

Поздрави:

- Добро утро!
- Добър ден!
- Добър вечер!
- Здравей!
- Здравейте!
- Довиждане!



Обръщения:

- Извинете, господине!
- Госпожо, извинете!
- Госпожице, здравейте!
- Дами и господа, добър ден!
- Господа, довиждане!



— Коū
— Коя } си ти?

— Коū
— Коя } е { тоū?
 мя?

— Откъде сме,

— Коū
— Коя } сме вие?

— Kou { сме вие?
 са ме ?

{
господине ?
госпожо?

аз	съм	ние	сме
ти	си	вие	
той			{ сте
тя	е	Вие	
то		те	са



Упражнения

1. Попълнете:

Това е Софонис.
Той е от Гърция.
Той е студент.



..... Роберто.
..... Испания.
..... студент.



..... Мари.
..... Франция.
..... студентка.



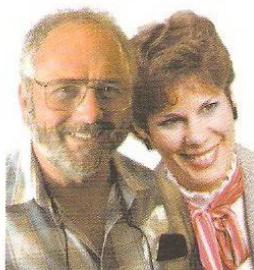
..... г-н Петров.
..... България.
..... преподавател.



..... Ана и Елени.
..... Гърция.
..... студентки.



..... г-н и г-жа Петрови.
..... България.
..... преподаватели.



..... г-жа Петрова.
..... България.
..... преподавателка.



..... Джовани и Силвия.
..... Италия.
..... студенти.



2. Попълнете с форми на глагола СЪМ:

А.

Той е студент.

- Аз
 Ана, ти
 Софронис
 Мари
 Роберто, ти
 Аз и Ана
 Ти и Софронис
 Ана и Мари
 Софронис и Христо
 Ана и Софронис

Б.

Кой е той?

- Коя г-жа Петрова?
 Откъде , госпожо?
 Откъде , господине?
 Кои вие?
 Откъде Ана и Софронис?
 Откъде Мари?
 Кой Вие?
 Откъде , г-н Петров?
 Коя Вие?
 Откъде , господа?

3. Трансформирайте:

Аз съм Мари.  Казвам се Мари.

- | | | |
|------------------|---|-------|
| Аз съм Христо. |  | |
| Тя е Ана. |  | |
| Той е Софронис. |  | |
| Те са Василеви. |  | |
| Ние сме Петрови. |  | |
| Вие сте Петрова. |  | |
| Ти си Роберто. |  | |
| Вие сте Къневи. |  | |

4. Задайте подходящ въпрос:

— Коя сте Вие?  — Аз съм Мари.

- ? — Той е Софронис.
- ? — От Гърция сме.
- ? — От Италия е.
- ? — Казва се Джовани.
- ? — Казвам се Христо.
- ? — Те са Софронис и Мари.
- ? — От България са.
- ? — От Англия съм.

5. Попълнете с подходяща дума според контекста:

Това е г-н Петров. е преподавател. Г-жа Петрова също е Г-н и г-жа Петрови от България и са по български език.

А това Ана и Софронис. Те са от Гърция. Мари също е Тя от Франция. И съм студент. Испания съм.

6. Попълнете думите:

д				тъ	р
д	о	б	тъ	р	

	е	
д	е	н

п	р				д	а			т	е	
д	о				ж		н				
г		п			д						
б	ъ				с	к				е	к
з	д				й		е				
г		п			т		ц				
и	з				е						
п		з	д			и					
к		з			м						
д		ъ	р			ч	е				
г	с				ж						
д		р	о		у		р				
п	р				д		т			к	
р	з				с						



7. Свържете фразите:

- Добър ден!
- Кой е той?
- Добро утро!
- Добър вечер!
- Приятно ми е!
- Довиждане!
- Откъде сте?
- Коя сте Вие?
- Откъде е Софронис?
- Кои са те?
- Здравейте!

- Г-н Петров.
- Здравейте!
- Добро утро!
- Джовани и Силвия.
- Приятно ми е!
- От Гърция е.
- Добър ден!
- Добър вечер!
- От София.
- Довиждане!
- Аз съм г-жа Петрова.

8. Възстановете диалога:

Как се казвате? Откъде сте?

- Софронис: — Добър ден,!
- Мари: —
- Софронис: — Приятно ми е. Аз А Вие как се казвате?
- Мари: — Мари. Приятно ми е Софронис?
- Софронис: — От Гърция. ?
- Мари: — От Франция.
- Софронис: — ?
- Мари: — Това е Ана от Гърция. Тя Аз — също.
- Софронис: — И аз А този човек ?
- Мари: — Господин Петров. Той е език.
- Софронис: — Откъде е?
- Мари: — разбира се.

Общуваите!



1. Прочетете диалозите и попълнете таблиците:

А.

Ана: — Добро утро, Мари!

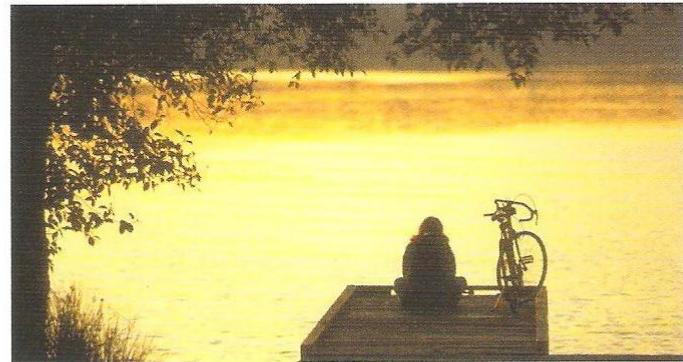
Мари: — Защо казваш „Добро утро“?

Ана: — Защото е сутрин. Сутрин казваме „Добро утро“.

Мари: — А на обед какво казваме?

Ана: — На обед и следобед казваме „Добър ден“, а вечер — „Добър вечер“.

Мари: — Ясно.



Добро утро!	06–09 часà	сутрин		
	09–12 часà	преди обяд	ден	
	12–13 часà	обед / обяд		
	13–18 часà	следобед		
		вечер		
		нощ		

Б.

Софронис: — Аз съм студент и Мари е студентка. В една група сме.

Христо: — Значи сте колеги.

Софронис: — И приятели. Ние винаги сме заедно.



той	колега	приятел
тя	колежка	приятелка
той и той		
тя и тя	колеги	
той и тя		



2. Прочетете текста и отговорете на въпросите!

Казвам се Роберто. Аз съм студент. От Испания съм. А това е Джовани. Той е от Италия. Ние сме колеги. В една група сме.

Силвия, Ана и Мари са също колеги от групата. Силвия е от Италия, Ана е от Гърция, а Мари е от Франция. Те са приятелки и винаги са заедно.



3. Само слушайте диалозите!

A. Запознаване



- Слушайте пак диалозите и запишете само имената!
- Слушайте отново диалозите и запишете само поздравите!
- Повтаряйте диалозите!
- Направете диалозите по двойки!



4. Слушайте и повтаряйте диалозите!

Среща на приятели

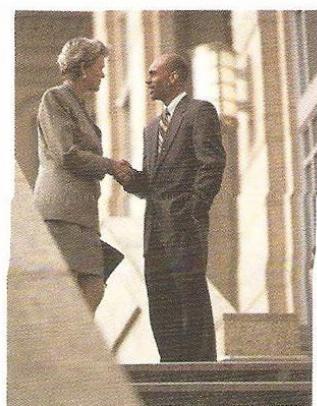
A.



B.



B. Сбогуване



B.



- Направете диалозите по двойки!
- Възстановете и запишете диалозите!
- Научете диалозите наизуст!

урок 2

второй урок

Какъв сте?

Г-н Браун: — Извинете, господине,
преподавател ли сте?

Г-н Асенов: — Не, не съм преподавател.

Г-н Браун: — Какъв сте?

Г-н Асенов: — По професия съм инженер, но сега
уча английски език. А Вие кой сте?

Г-н Браун: — Аз съм Хенри Браун — бизнесмен.
Приятно ми е!

Г-н Асенов: — Приятно ми е, Христо Асенов.
Откъде сте, г-н Браун?

Г-н Браун: — От САЩ. А Вие от България ли сте?

Г-н Асенов: — Да, от България съм. Едно кафе?

Г-н Браун: — С удоволствие. Благодаря!

уча	учим
учиш	учите
учи	учат

Въпроси:

1. Какъв е Христо Асенов?
2. Откъде е той?
3. Какъв е Хенри Браун?
4. Откъде е г-н Браун?
5. Какво учи г-н Асенов?
А г-н Браун?
6. Какво предлага Христо Асенов
на г-н Браун?

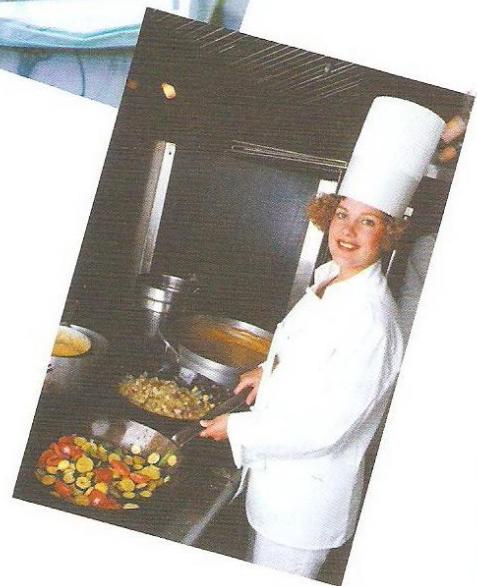
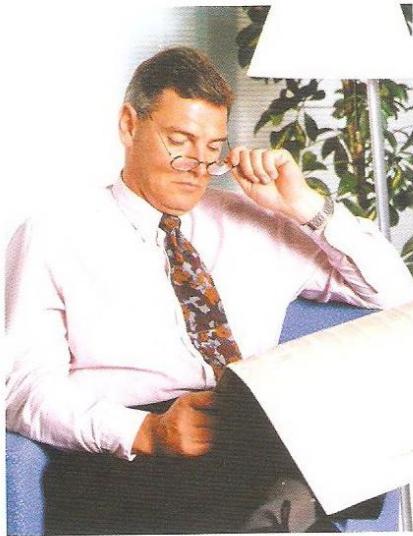
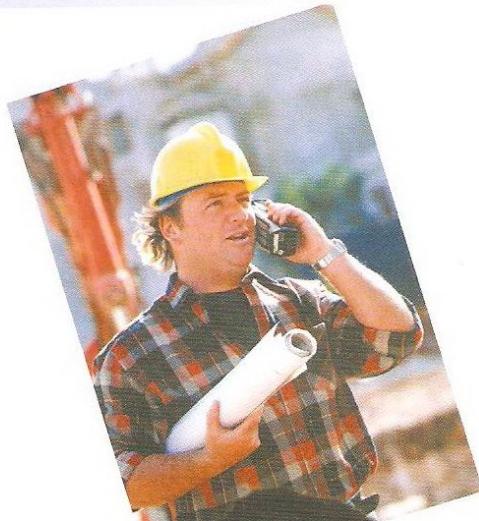


Научете!

Въпросителни изречения с частицата ли

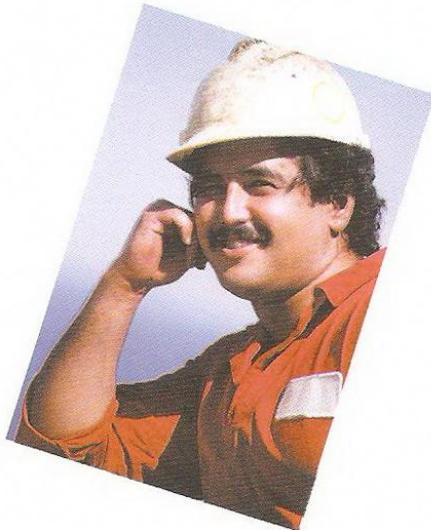
— Адвокат ли си? { — Да.
— Да, адвокат.
— Да, адвокат съм.
— Да, аз съм адвокат.

— Господине, инженер ли сте? { — Не.
— Не, не съм.
— Не, не съм инженер.
— Не, аз не съм инженер.



Съществителни имена за професии

- Какъв си по професия?
- Каква си по професия?
- Какъв сте по професия, господине?
- Госпожо, каква сте по професия?
- Какви сте по професия, господа?
- Господата какви са по професия?



Професии

м. р., ед. ч.	м. р., мн. ч.	ж. р., ед. ч.	ж. р., мн. ч.
преподавател студент учител лекар секретар журналист преводач инженер архитект икономист адвокат бизнесмен	преподаватели студенти учители лекари секретари журналисти преводачи инженери архитекти икономисти адвокати бизнесмени	преподавателка студентка учителка лекарка секретарка журналистка преводачка инженерка архитектка икономистка адвокатка бизнесдама	преподавателки студентки учителки лекарки секретарки журналистки преводачки инженерки архитектки икономистки адвокатки бизнесдами

Съществителни имена за националност

— Какъв си по националност?



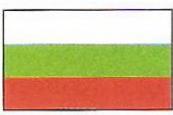
— Каква си по националност?



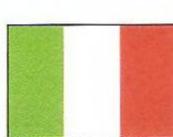
— Какъв сте по националност, господине?



— Каква сте по националност, госпожице?



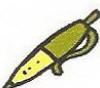
— Какви сте по националност, господа?



— Те какви са по националност?



Страны	Национальности		
	м. р., ед. ч.	ж. р., ед. ч.	мн. ч.
Европа			
Германия	европеец немец	европейка немкиня	европейци немци
Италия	италианец	италиянка	италианци
Испания	испанец	испанка	испанци
Румъния	румънец	румънка	румънци
Украина	украинец	украинка	украинци
Кипър	кипърец	кипърка	кипърци
Албания	албанец	албанка	албанци
Америка	американец	американка	американци
Австралия	австралиец	австралийка	австралийци
Африка	африканец *	африканка *	африканци *
славянски страни	славянин	славянка	славяни
арабски страни	арабин	арабка	араби
България	българин	българка	българи
Англия	англичанин	англичанка	англичани
Франция	французин	французойка	французи
Сърбия	сърбин	сръбкиня	сърби
Турция	турчин *	туркиня *	турци *
Русия	руснак	рускиня	руснаци
Полша	поляк	полякиня	поляци
Словакия	словак	словачка	словаки
Гърция	грък	гъркиня	гърци
Чехия	чех	чехкиня	чехи



1. Попълнете:

А.

С форми на СЪМ:

- Г-н Иванов адвокат.
 Аз преподавател.
 Ти икономист.
 Аз и Ана секретарки.
 Ти и Христо лекари.
 Вие инженер.
 Те архитекти.

Б.

С форми на глагола УЧА:

- Ана български език.
 Аз английски език.
 Какъв език , Христо?
 Ти и Христо английски език.
 Ние български език.
 Мари и Ана български език.
 Какъв език ти?

2. Питайте с КАКЪВ, КАКВА, КАКВИ и форми на СЪМ:

Какъв е

- този човек? ти, Софонис?
 ти, Мари? господата?
 Ана? Ана и Софонис?
 Вие, госпожо? ти и Ана?

3. Питайте с ЛИ и форми на СЪМ:

А.

икономист/ ти \Rightarrow – Ти икономист ли си?

- | | | |
|----------------------------|---------------|---------|
| студентка/ Ана | \Rightarrow | ? |
| инженер/ Христо, ти | \Rightarrow | ? |
| архитект/ г-н Асенов | \Rightarrow | ? |
| секретарка/г-ца Костова | \Rightarrow | ? |
| адвокати/ ти и Георги | \Rightarrow | ? |
| икономист/ Вие, господине, | \Rightarrow | ? |
| преводачка/ Вие, госпожо, | \Rightarrow | ? |
| бизнесмени/ Браун и Асенов | \Rightarrow | ? |

Б.

Вие / г-н Петров \Rightarrow – Вие ли сте г-н Петров?

- | | | |
|-----------------------|---------------|---------|
| Ти/ Ана | \Rightarrow | ? |
| Вие/ г-ца Захариева | \Rightarrow | ? |
| Той/ Христо | \Rightarrow | ? |
| Те/ Ана и Софонис | \Rightarrow | ? |
| Вие/ г-жа Младенова | \Rightarrow | ? |
| Тя/ Мари | \Rightarrow | ? |
| Вие/ семейство Къневи | \Rightarrow | ? |

Б.

(той) / България ⇔ – От България ли е?

(тя)/ Франция	⇒ ?
(ти)/ САЩ	⇒ ?
(вие)/ Гърция	⇒ ?
(те)/ България	⇒ ?
(той)/ Италия	⇒ ?
(ти и Ана)/ Кипър	⇒ ?

4. Отговаряйте:

А.

Какъв е Христо? (бизнесмен) ⇔ – Христо е бизнесмен.

– Каква е Мила? (лекарка)	⇒
– Какъв сте, господине? (икономист)	⇒
– Какви са Петрови? (преподаватели)	⇒
– Каква сте, госпожо? (преводачка)	⇒
– Какъв си ти? (преводач)	⇒
– Каква си ти? (журналистка)	⇒
– Какви сте, господа? (архитекти)	⇒

Б.

– Студент ли си? ⇔ – Да, студент съм.

– Инженер ли е?	⇒	Да,
– Лекари ли сте?	⇒	Да,
– Лекар ли сте, госпожо?	⇒	Да,
– Преподавателка ли сте?	⇒	Да,
– Секретарка ли си?	⇒	Да,
– Инженер ли сте, господине?	⇒	Да,
– Икономисти ли сте, господа?	⇒	Да,
– Адвокат ли сте?	⇒	Да,

В.

– Христо архитект ли е? ⇔ – Не, не е архитект.

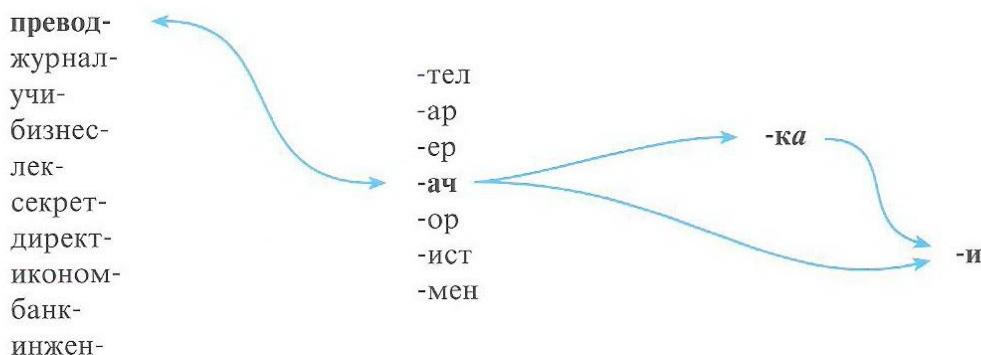
– Весела, секретарка ли си?	⇒	Не,
– Лекар ли сте, госпожо?	⇒	Не,
– Г-жа Кънева лекар ли е?	⇒	Не,
– Господине, адвокат ли сте?	⇒	Не,
– Ти и Христо лекари ли сте?	⇒	Не,
– Госпожице, секретарка ли сте?	⇒	Не,
– Г-ча Костова преводач ли е?	⇒	Не,

5. Питайте:

Аз съм от България. А вие от България ли сте?

- Мари е от Франция. А Луис ?
 Ана е студентка. А Георги ?
 Г-н Петров е преподавател. А те ?
 Хенри Браун е от САЩ. А Джон Смит ?
 Тя е журналист. А вие ?
 Ние сме от България. А ти ?
 Трифон Асенов е инженер. А Румяна ?
 Джани е от Италия. А София и Джована ?

6. Свържете колоните и образувайте думи за професии:



7. Подредете думите и оформете изречения:

✓ Италия/ студентка/ от/ Силвия/ е.
 Силвия е студентка от Италия.

- ✓ Иван/ София/ е/ от/ българин.
 ?
- ✓ Петров/ ли/ сте/ г-н/ Вие?
 ?
- ✓ език/ Христо/ не/ учи/ български.
 ?
- ✓ професия/ Вие/ по/ сте/ какъв?
 ?
- ✓ Ана/ студенти/ Гърция/ са/ от/ Софонис/ и.
 ?
- ✓ Джени/ националност/ е/ по/ американка.
 ?
- ✓ език/ английски/ е/ учителка/ Юлия/ по.
 ?
- ✓ са/ какви/ г-н/ Петрови/ и/ г-жа?
 ?
- ✓ Браун/ г-н/ език/ учи/ какъв?
 ?
- ✓ предлага/ г-н/ кафе/ на/ Хенри/ Христо/ Браун/ едно.
 ?

8. Заместете подчертаната част и направете диалози:

А.

- *Христо Асенов* преподавател ли е?
- Не, не е преподавател.
- Не е ли преподавател? А какъв е?
- Бизнесмен.

Б.

- *Мари* от България ли е?
- Не, не е от България.
- А откъде е?
- От Франция.

Г-жа Петрова
Г-це Костова, Вие
Петрови
Господа, вие
Ана, ти

Джон Смит
Роберто и Джована
Вие, госпожо Вивиè
Господа, вие
Никос, ти

9. Попълнете с подходяща дума според контекста:

Г-н Христо Асенов *e* българин. е инженер по Сега английски в Департамента за езиково обучение на Софийския университет.

А това е Хенри Браун. Той е от САЩ. В момента в България. български език също Департамента езиково обучение Софийския

Г-н Асенов г-н Браун заедно в едно кафене Департамента разговарят.

10. Възстановете диалога:

Какъв сте?

- | | |
|-------------|--|
| Г-н Браун: | — Извинете, господине, преподавател ли сте? |
| Г-н Асенов: | — Не, |
| Г-н Браун: | — Какъв |
| Г-н Асенов: | — По инженер, но сега уча английски
..... . А Вие |
| Г-н Браун: | — Аз съм Хенри Браун — Приятно ми е! |
| Г-н Асенов: | — , Христо Асенов.
г-н Браун? |
| Г-н Браун: | — От САЩ. А Вие |
| Г-н Асенов: | — Да, от България съм. ? |
| Г-н Браун: | — С удоволствие. ! |

Общувајте!

1. Прочетете текста и попълнете таблицата!

Български език е славянски език. Славянски езици са също руски, сръбски, чешки, полски и др. Валтер е германец и говори немски език, а сега учи български език. Учи заедно с Ана, Елени, Мари, Роберто и Джовани. Мари говори френски език. Роберто е от Испания и говори испански, а Джовани е от Италия и говори италиански.

Ана е от Гърция, а Елени — от Кипър. Те говорят гръцки език.

Всички говорят малко и английски.



България	българин	българка	български език
			гръцки език
	англичанин		
		рускиня	
Германия			турски език
	французин		
		италианка	
			сръбски език
Испания			
			арабски език
САЩ			
	албанец		
		мексиканка	
			чешки език
Ливан			
	кипърец		



2. Прочетете текста и отговорете на въпросите!

Ние сме студенти от различни страни — Франция, Гърция, Кипър, Сирия, Албания, Италия. Сега сме в България и учим български език в Департамента за езиково обучение (ДЕО) към Софийския университет (СУ). Имаме лекции сутрин. Преподавателката по български език се казва Елена Маринова.

Всички в групата сме колеги и приятели. Аз се казвам Ясер и съм от Сирия. Приятно ми е да уча български език.

имам	имаме
имаш	имате
има	имат

Въпроси:

- Откъде са студентите в групата?
- Къде са сега и какво учат?
- Къде учат български език?
- Как се казва преподавателката?
- Кога имат лекции?
- Кой разказва за групата?



3. Само слушайте диалозите!

Запознаване



- Слушайте само първа част на диалога и отбележете кои разговарят!

да не

a)

- две преподавателки
 две студентки
 студентка и преподавателка

b)

- две българки
 две албанки
 албанка и италианка
 албанка и българка

- Слушайте само втора част на диалога и отговорете!

да не

a) Сонила учи:

- албански език
 италиански език
 български език

b) Ирина учи:

- английски език
 албански език
 италиански език

b) В Албания говорят също:

- италиански език
 само италиански език
 не само италиански език
 не говорят италиански език

- Слушайте само трета част на диалога и отговорете!

да не

Сонила има:

- преподавателка по български език
 преподавател по български език
 преподавател и преподавателка

- Слушайте пак целия диалог и кажете всичко за Сонила и Ирина!

- Направете подобен диалог по двойки!



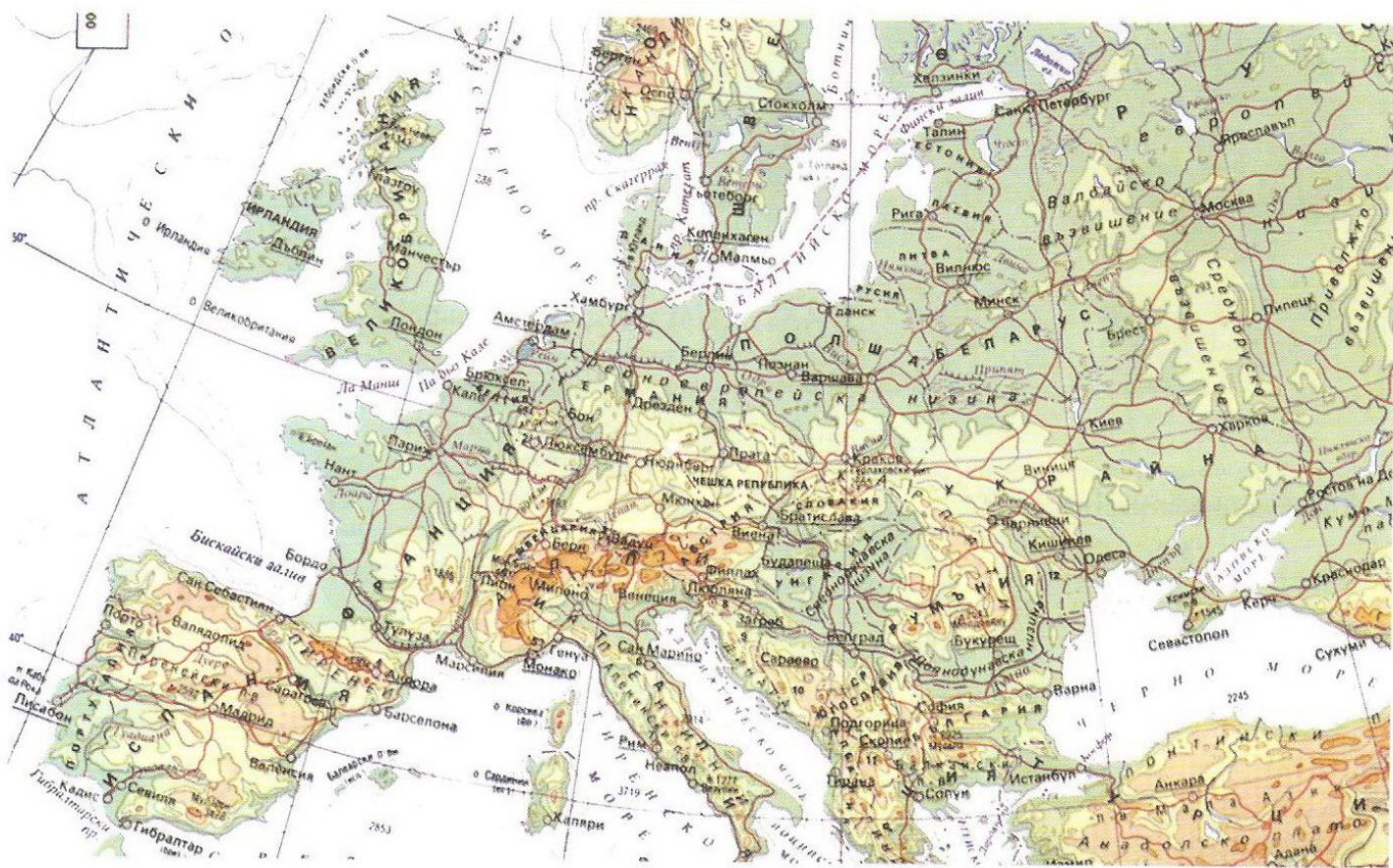
4. Слушайте и отговорете на въпросите!

Въпроси:

Кои разговарят?
Къде са те?
Какво учат сега?
Какви са по професия Милена и Цвета?
Колко минути е почивката?
Какво вземат за пие?



5. Питайте колегата си какъв е по националност, кой език учи, кога и къде. Разкажете на групата за себе си и за колегата си!



урок 3

т р е т и у р о к

Какво е това?

Огнян: — Мари, какво е това? Книга ли е?

Мари: — Не, това е учебник по български език.

Огнян: — И това ли е учебник по български език?

Мари: — Не, това е речник — българо-френски речник.

Огнян: — А това тетрадка ли е?

Мари: — Не, книга.

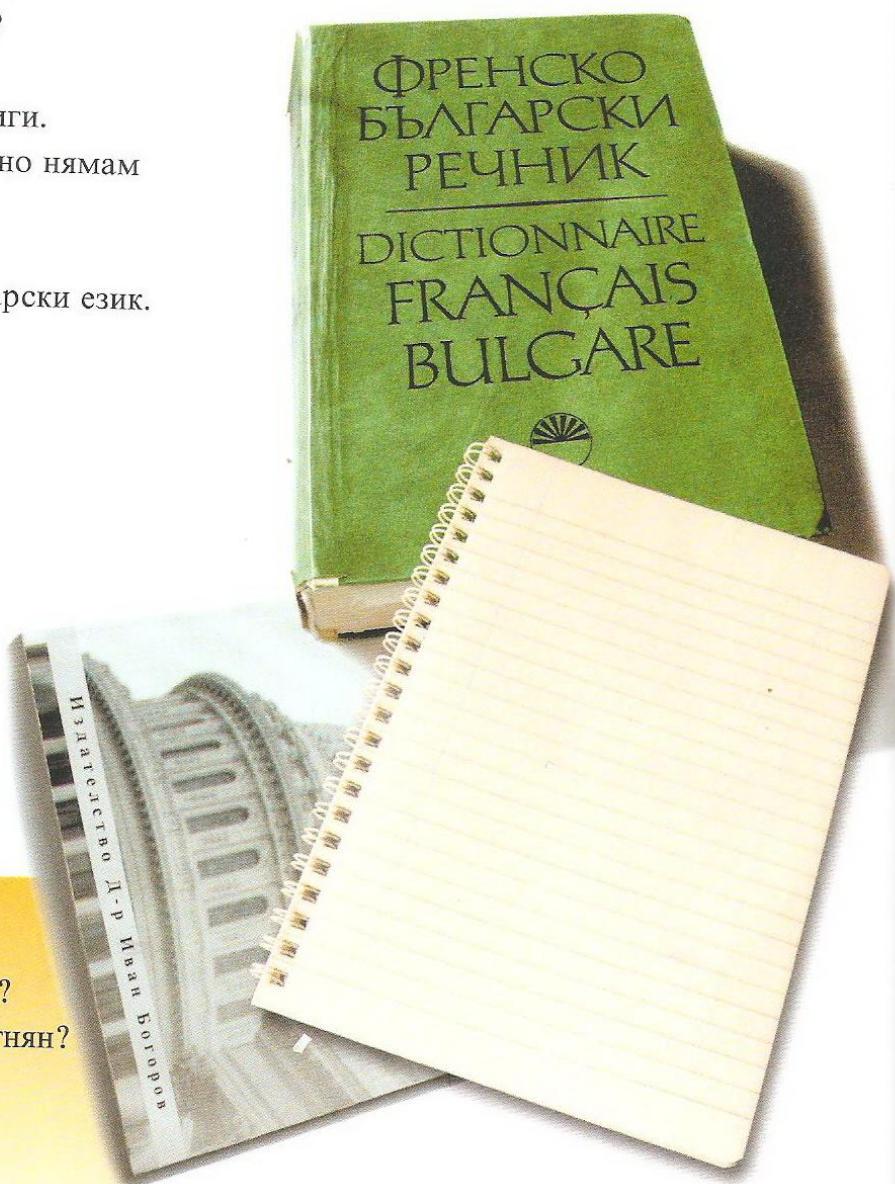
Огнян: — О, ти имаш много книги.

Мари: — Имам книги, Огняне, но нямам време да чета.

Огнян: — Защо?

Мари: — Защото сега уча български език.

чета	четем
четеш	четете
чете	четат



Въпроси:

1. Кои разговарят в този диалог?
2. За какво разговарят Мари и Огнян?
3. Мари има ли учебник по български език?
4. А има ли речник?
5. Какъв речник има тя?
6. Какво друго има Мари?
7. Защо Мари няма време да чете?

*Това е...**Това са...*

Научете!

Съществително име – род и число

съществително име		
единствено число	множествено число	
(един) стол молив трамвай часовник прозорец компютър	една сричка -съгл. -й -к+и -ец+и -ър+и	(много) + -ове + -и -и -ци -ци -ри
(една) чанта стая	-а -я	(много) -и -и
(едно) легло перде списание	-о -е -ие	(много) -а + -та -ия

Внимание!

един център → много центрове
 един мъж → много мъже
 едно дете → много деца
 едно цвете → много цветя

Сегашно време на глаголите *имам* и *нямам*

имам				нямам			
аз	имам	ние	имаме	аз	нямам	ние	нямаме
ти	имаш	вие	имате	ти	нямаш	вие	нямате
той				той			
тя	има	те	имат	тя	няма	те	нямат
то				то			

Бройни числителни имена (1 – 100)

0 нула	11 единадесет	21 двадесет и едно
1 едно	12 дванадесет	-----
2 две	13 тринадесет	30 тридесет
3 три	14 четиринадесет	40 четиридесет
4 четири	15 петнадесет	50 петдесет
5 пет	16 шестнадесет	60 шестдесет
6 шест	17 седемнадесет	70 седемдесет
7 седем	18 осемнадесет	80 осемдесет
8 осем	19 деветнадесет	90 деветдесет
9 девет	20 двадесет	100 сто
10 десет		

единадесет → единайсет
 дванадесет → дванайсет
 тринадесет → тринайсет

 деветнадесет → деветнайсет

двадесет → двайсет
 тридесет → трийсет
 четиридесет → четирийсет
 шестдесет → шейсет





Упражнения

1. Трансформируйте:

А.

един ключ \Rightarrow много ключов
 един молив \Rightarrow много моливи

един телевизор
 един касетофон
 един шкаф
 един часовник
 един прозорец
 един блок
 един речник
 един влак
 един диван
 един тебешир

- един телевизор
- един касетофон
- един шкаф
- един часовник
- един прозорец
- един блок
- един речник
- един влак
- един диван
- един тебешир

Б.

одна маса \Rightarrow много маси
 одна стая \Rightarrow много стаи

одна тетрадка
 одна химикалка
 одна линия
 одна касета
 одна карта
 одна книга
 одна чанта

- одна тетрадка
- одна химикалка
- одна линия
- одна касета
- одна карта
- одна книга
- одна чанта

В.

одно легло \Rightarrow много легла
 одно кафе \Rightarrow много кафета
 одно списание \Rightarrow много списания

одно момче
 одно упражнение
 одно яке
 одно сако
 одно бюро
 одно момиче
 одно палто

- одно момче
- одно упражнение
- одно яке
- одно сако
- одно бюро
- одно момиче
- одно палто

2. Попълнете:**A.****Аз имам една книга, а ти имаш много книги.**

Аз имам един учебник,
 Аз имам едно палто,
 Аз имам един молив,
 Аз имам един ключ,
 Аз имам едно бюро,
 Аз имам една стая,
 Аз имам едно писмо,
 Аз имам един речник,

B.**Мари има много речници, а аз имам само един речник.**

Вие имате много учебници,
 Ана има много сака,
 Те имат много столове,
 Тя има много списания,
 Христо има много тетрадки,
 Той има много ключове,
 В офиса има много бюра,
 В книжарницата има много линии,
 Г-ца Костова има много палта,
 Вие имате много прозорци,

3. Намерете мястото на думите в таблицата:

плик, стая, перде, момичета, дъска, бюра, списание, тетрадка, писмо, блокове, учебник, линии, вестник, химикалка, прозорец, легло, гъба, палта, чанта, касетофон, академия, табелишири, книга, момче, речници, яке, ключове, часовник, баня, кафе, чай, сако, упражнения, буква, лист.

един	една	едно	много
телевизор	врата	море	листове

4. Попълнете с ИМАМ или НЯМАМ по модела:

А.

Аз имам много тетрадки.

Аз учебник по български език.
 Мари много книги.
 Христо много приятели.
 Ти българо-италиански речник.
 Аз и Ана приятелки българки.
 Ти и Софонис колеги от България.
 Ана и Мари преподавател по български език.



Б.

Огнян няма английско-български речник.

Аз учебник по български език.
 Аз и Ана българо-гръцки речник.
 Ти и Ана тетрадки.
 Мари, ти много приятели.
 Ана и Мари часовник.
 Христо, ти българо-френски речник.
 Силвия книги на български език.



В.

Ана има ли речник?

Христо учебник?
 Вие много книги на български?
 Софонис и Христо приятели?
 Ти и Ана много колеги?
 Огняне, ти гръцко-български речник?
 Мари приятелки от България?

Г.

Аз нямам речник, но ти имаш.

Христо учебник по български език, но Мари
 Аз и Мари моливи, но ти и Огнян
 Мари много книги, но време да чете.
 Ана и Мари често гости.
 Огнян много приятели, а Христо
 Ти и Мари среща с Христо.
 Тук касетофони, но компютри.

5. Попълнете по модела:

Мари има много книги, но няма време да чете.

- Аз
Христо и Огнян
Ти
Ана
Аз и Мари
Ти и Ана

6. Свържете и прочетете числата:

11	едно
33	четирийсет и шест
16	единайсет
1	седемдесет
60	седемнайсет
13	двайсет и седем
17	петдесет и осем
27	шайсет
70	шестнайсет
58	трийсет и три
100	тринайсет
46	сто

8. Разграничете отделните думи и напишете числата:

✓ двайсети четири и трийсет четири ийсетидве
двойсет и четири; трийсет; четирийсет и две

- ✓ деветнайсетдведвайсеттрийсетищестпетдесетипет
- ✓ трипетнайсетдвойсетидеветшайсетищестосемдесет
- ✓ деветдесетидеветстоседемседемнайсетчетирийсет
- ✓ четирийсетиседемтрийсетищестшестнайсетдевет
- ✓ петшестседемосемдеветнайсетдвойсетидветрийсет
- ✓ дведванайсетдеветнайсетдвойсеттрийсетидеветпетдесет
- ✓ петдесетипетпетнайсетседемдесетидеветсто
- ✓ шестнайсеттрийсетищестшайсетиосемдеветдесетиедно

урок 3

9. Намерете мястото на думите в таблицата:

врата, студент, момче, яке, легло, пуловер, лист, линия, колега, прозорец, часовник, бюро, сако, инженер, гума, преподавателка, палто, тетрадка, учебник.

стая	чанта	човек	дреха

10. Напишете думите:

с **п** **и** **с** **и** **е**
с **п** **и** **с** **а** **н** **и** **е**



12. Попълнете с подходяща дума според контекста:

Мари е от Франция. В момента студентка в България. има един учебник български език, тетрадка, българо-френски , моливи, химикалки. и много книги, но време чете, защото сега български език. Учи заедно с Ана и Софонис. са гърци и също студенти в София.

Христо и Огнян българи. са приятели на Ана, Мари и Софонис. Христо инженер по професия, а Огнян студент. следва икономика.

13. Възстановете диалога:

Какво е това?

Огнян: — Мари, ? Книга

Мари: — Не, по български език.

Огнян: — И учебник по български език?

Мари: — Не, — българо-френски речник.

Огнян: — А това тетрадка ?

Мари: — Не, книга.

Огнян: — О, ти имаш много

Мари: — Имам , Огняне, но да чета.

Огнян: — Защо?

Мари: — Защото български език.

Общувате!



1. Заместете подчертаните думи в диалога с думи от ценоразписа!

А. На закуска в кафето

Силвия: — Имате ли **кифли**?

Продавачката: — Да, имаме.

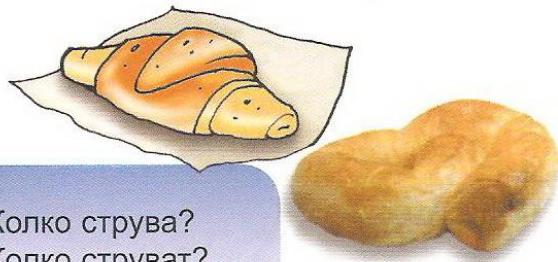
Силвия: — А **банички**?

Продавачката: — Да.

Силвия: — Дайте ми, ако обичате, една кифла и една баничка.

Продавачката: — Заповядайте!

Силвия: — Благодаря! Колко струва?



Колко струва?
Колко струват?

Ценоразпис			
кафе	30 ст.	сандвич	1,30 лв.
чай	20 ст.	пица	1,20 лв.
вода	50 ст.	баничка	60 ст.
мляко	30 ст.	кифла	50 ст.
кока-кола	50 ст.	бисквити	80 ст.
сок	70 ст.	вафла	35 ст.

Б.

Джани: — Искаш ли нещо за ядене?

Мари: — Да, една **пица**.

Джани: — А за пиене?

Мари: — Един **сок**. Благодаря!



2. Прочетете текста и отговорете на въпросите!

Още за групата на Софонис

В групата на Софонис има пет момчета и две момичета. Всички ще следват инженерство в технически университет в София. Затова са в една група. Имат лекции всеки ден по 6 часа сутрин.

Учат в стая с един прозорец, черна дъска и карта на България. Има и закачалка за дрехи, маси и столове. Два пъти в седмицата по два часа отиват във фонетичен кабинет — зала с касетофони и слушалки. Там слушат, повтарят и работят по модели.

В ДЕО има също зала с компютри и видеозала.

следв/ам,-аш
слуш/ам,-аш
повтар/ям,-ящ

работ/я,-иш
прав/я,-иш

Въпроси:

Колко студенти има в групата на Софонис?

Колко момчета и колко момичета са?

Зашто учат в една група?

Всеки ден ли имат лекции? Колко часа?

Какво има в стаята?

Колко часа в седмицата имат фонетичен кабинет?

Какво има във фонетичния кабинет?

Какво правят там?



3. Слушайте какво отговаря Мари!

- Слушайте отново и отбележете кои от тези предмети има Мари в чантата!

- | | |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> бележник | <input type="checkbox"/> календарче |
| <input type="checkbox"/> писалка | <input type="checkbox"/> речник |
| <input type="checkbox"/> ключове | <input type="checkbox"/> гума |
| <input type="checkbox"/> пари | <input type="checkbox"/> сандвич |
| <input type="checkbox"/> карта за телефон | <input type="checkbox"/> яке |
| <input type="checkbox"/> линия | <input type="checkbox"/> мобилен телефон |

- Слушайте и запишете предметите, които са в чантата!

- Слушайте и запишете предметите, които не са в чантата!
- Слушайте и попълнете диалога от отговора на Мари!

— Мари, какво имаш в чантата?

—

— А речник имаш ли?

—

— А пари?

—

— А сандвич или кифла?

—

— Нямаш ли нещо за ядене в чантата?

—

— А календарче? Карта за телефон? Ключове?

—

— А яке имаш ли?

—

- Кажете какво имате в чантата си!

4. Има ли нещо за писане Роберто!

Нещо за писане

Силвия: — Имаш ли химикалка?

Роберто: — Нямам.

Силвия: — А писалка?

Роберто: — И писалка нямам.

Силвия: — А молив?

Роберто: — Нямам и молив.

Силвия: — Имаш ли нещо за писане?

Роберто: — Разбира се! Имам листове.



- Слушайте и повтаряйте диалога!

- Направете диалога по двойки!

- Научете диалога наизуст!

урок 4

четвърти урок

Колко тетрадки искате?

Мари: — Извинете, имате ли тетрадки от 60 листа?

Продавачката: — Да, имаме. Колко тетрадки искате?

Мари: — Десет. Дайте ми и 6 тетрадки от 40 листа и 5 от 20 листа.

Продавачката: — Заповядайте! Още нещо?

Мари: — Да, два молива и две химикалки, ако обичате.

Продавачката: — Това ли е всичко?

Мари: — Да. Колко струва?

Продавачката: — 12 лева и 50 стотинки.

Мари: — А вестници нямате ли?

Продавачката: — Не. Вестници и списания има на павилиона.

Мари: — Благодаря! Довиждане!

Продавачката: — Довиждане! Пак заповядайте!



Въпроси:

1. Къде отива Мари?
2. Какво пита Мари?
3. Колко тетрадки иска тя?
4. Какво друго купува?
5. Колко струва всичко?
6. Къде има вестници и списания?

Заповядай!
Заповядайте!

Колко струва?
Колко струват?

Научете!

Бройна форма на съществителните имена от мъжки род

един	молив	една	маса	едно	кафе
два пет няколко толкова колко	молива	две пет няколко толкова колко	маси	две пет няколко толкова колко	кафета
много	моливи	много		много	

Бройни числителни имена (100 – 2 000 000)

100	сто	1 000	хиляда
101	сто и едно	1 001	хиляда и едно
110	сто и десет	1 010	хиляда и десет
111	сто и единайсет	1 011	хиляда и единайсет
---	-----	---	-----
120	сто и двайсет	1 020	хиляда и двайсет
121	сто двайсет и едно	1 021	хиляда двайсет и едно
---	-----	---	-----
200	двеста	1 100	хиляда и сто
300	триста	1 121	хиляда сто двайсет и едно
400	четиристотин	---	-----
500	петстотин	2 000	две хиляди
600	шестстотин	3 000	три хиляди
700	седемстотин	---	-----
800	осемстотин	1 000 000	един миллион
900	деветстотин	2 000 000	два miliona



Упражнения

1. Прочетете числата:

1, 2, 6, 9, 10, 12, 20, 50, 160, 98, 100, 101, 213, 365, 408, 591, 638, 741, 915, 1011, 1045, 1724, 1865, 2356, 1 000 000, 4 000 000.

2. Прочетете телефонните номера:

929 79 14	65 23 32	087 318 321	066 237 89
925 15 85	27 58 49	098 283 110	0538 31 46
996 41 48	52 44 88	048 567 987	0673 99 224

3. Прочетете математическите действия с числата:

$$125 + 50 = 175$$

125 плюс 50 е равно на 175

$$12 \times 5 = 60$$

$$25 \times 10 = 250$$

$$110 \times 8 = 880$$

$$188 + 322 = 510$$

$$801 + 8 = 809$$

$$150 + 55 = 205$$

$$525 - 110 = 415$$

$$1000 - 208 = 792$$

$$80 : 2 = 40$$

$$666 - 222 = 444$$

$$90 : 30 = 3$$

$$36 : 6 = 6$$

+	⇒	плюс / и
-	⇒	минус / без
×	⇒	умножено по / по
:	⇒	делено на / на
=	⇒	е равно на / е

4. Решете задачите и напишете с думи резултата:

$$205 - 35 = \dots$$

$$14 \times 5 = \dots$$

$$33 + 27 = \dots$$

$$64 : 8 = \dots$$

$$19 - 7 = \dots$$

$$50 \times 3 = \dots$$

5. Отговаряйте според модела:

А.

— Имаш ли лист? ⇒ — Да, имам два листа.

— Имаш ли телевизор?

⇒ — Да,

— Имаш ли молив?

⇒ — Да,

— Имаш ли билет?

⇒ — Да,

— Имаш ли вестник?

⇒ — Да,

— Имаш ли речник?

⇒ — Да,

— Имаш ли ключ?

⇒ — Да,

— Имаш ли плик?

⇒ — Да,

— Имаш ли часовник?

⇒ — Да,

Б.

— Дай ми една химикалка. Ти имаш две химикалки.

- Дай ми една тетрадка.
- Дай ми една линия.
- Дай ми една книга.
- Дай ми една гума.
- Дай ми една касета.
- Дай ми една марка.

В.

яке ➔ Тук има две якета.

- | | | |
|------------|---|-------|
| кафе | ➔ | |
| палто | ➔ | |
| упражнение | ➔ | |
| сако | ➔ | |
| списание | ➔ | |
| момиче | ➔ | |

Г.

стол	➔	един стол, два стола, много столове
маса	➔	една маса, две маси, много маси
кафе	➔	едно кафе, две кафета, много кафета

- | | | |
|---------|---|-------|
| лист | ➔ | |
| картина | ➔ | |
| яке | ➔ | |
| вестник | ➔ | |
| карта | ➔ | |
| автобус | ➔ | |

Д.

— Мари има ли молив?
 — Да, има два молива.
 — А Христо?
 — Той има много моливи.

- | | |
|-----------------------|-------------------------|
| — Мари има ли речник? | — Мари има ли списание? |
| — Да, | — Да, |
| — А Ана? | — А Петрова? |
| — | — |
| — Мари има ли книга? | — Софонис има ли чанта? |
| — Да, | — Да, |
| — А Станислава? | — А Мари? |
| — | — |

УРОК 4

- Мари има ли лист?
 — Да,
 — А Гергана?
 —

- Мари има ли часовник?
 — Да,
 — А Петрови?
 —

6. С дадените думи направете диалози по модела:

А.

- Извинете, имате ли *пликове*?
 — Да, имаме. Колко *плика* искате?
 — Дайте ми 5 *плика*.
 — Заповядайте!

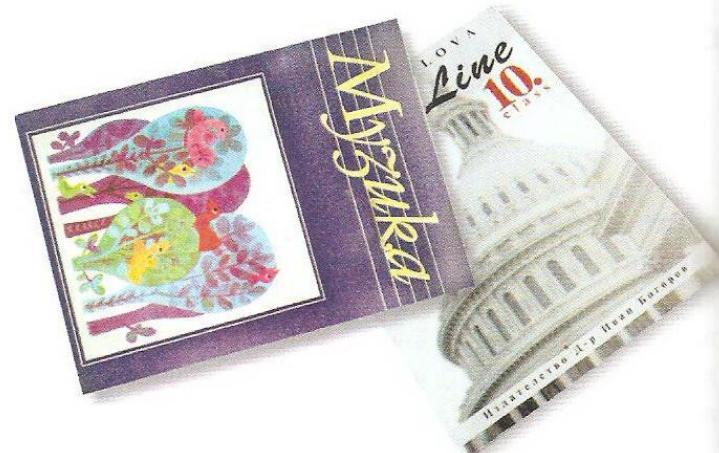
молив	списание
химикалка	стол
бюро	марка
билет	лист



Б.

- Колко учебника имаш?
 — Имам много учебници. А ти?
 — Аз имам само *два*.

вестник	тетрадка
списание	стол
плик	яке
писмо	линия



В.

- Нямам *молив*. А ти?
 — Аз имам *няколко молива*.
 — Дай ми *един*, ако обичаш.
 — Заповядай!

химикалка	линия
ключ	речник
билет	списание
яке	плик



7. Поставете подходящата форма:

Ана има (1, чанта), а Мария има (3, чанта).
Ана има една чанта, а Мария има три чанти.

Ето (2, момче) **две момчета** и (2, момиче) Те са (приятел)

Искам (2, плик) , (5, лист) и (2, марка)

— Моля, дайте ми (2, кафе) и (2, сок) Колко струва всичко?
— (2, лев) и (15, стотинка)

Ние искаме от продавачката (2, учебник) , (1, речник) , (3, бележник) и (20, тетрадка)

— Колко (химикалка) имаш?
— Няколко (химикалка)
— А (молив) ?
— Имам (2, молив)

8. Разделете думите и оформете изреченията:

✓ колкотетрадкикупувамари
Колко тетрадки купува Мари?

✓ извинете иматели списания

.....

✓ вестници списания продават на павилиона

.....

✓ дай теми и два учебника и двестетрадки

.....

✓ колко струва всичко

.....

✓ в пощата продават пликове и листове и марки

.....

✓ искам да вестника и едно списание

.....

✓ дай теми и ако обичате и пет молива

.....

✓ дай теми и двали и седемдесет стотинки

.....

✓ мари купува учебници и четири тетрадки от една книжарница

.....

✓ колко кафе та и колко сока искате

.....

9. Оформете витрината на книжарница! Работете по двойки!



павилион

- Какво продават в книжарницата?
- Какво продават на павилиона?
- Какво продават в кафенето? Направете витрина!

10. Попълнете с подходяща дума според контекста:

Мари няма тетрадки, моливи и химикалки. отива в книжарница и купува от 60, 40 и 20 Купува два и две химикалки. Всичко струва 9 и 75 стотинки. В книжарницата няма вестници и Затова отива за и списания павилиона. Купува вестника и списание.

11. Възстановете диалога:

Колко тетрадки искате?

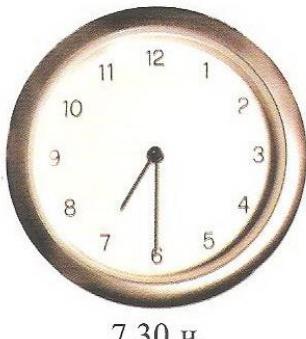
- Мари:** — Извинете, тетрадки от 60 листа?
- Продавачката:** — Да, Колко тетрадки?
- Мари:** — Десет. Дайте ми и 6 от 40 и 5 от 20
- Продавачката:** — Заповядайте!
- Мари:** — Да, молива и химикалки, ако обичате.
- Продавачката:** — Това ли е всичко?
- Мари:** — Да.?
- Продавачката:** — 12 и 50
- Мари:** — А вестници?
- Продавачката:** — Не. Вестници и списания
- Мари:** — Благодаря!
- Продавачката:** — Довиждане!

Общуваите!

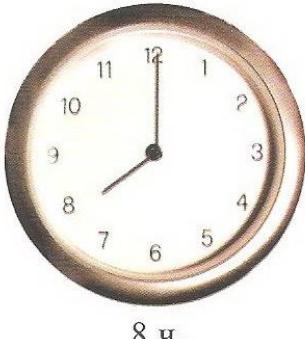


1. Прочетете диалога:

- Ana:** — Колко е часът?
Mari: — Седем и половина.
Ana: — Имам лекции в осем.
 Закъснявам.
Mari: — По-бързо тогава.

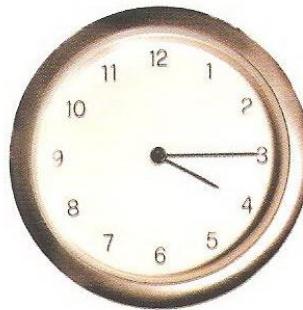


7.30 ч.



8 ч.

30 минути ⇔ половин час



— Колко е часът?

— 8 и 5.

(Часът е 8 и 5 минути)

— Колко е часът?

— 8 без 5.

(Часът е 8 без 5 минути)

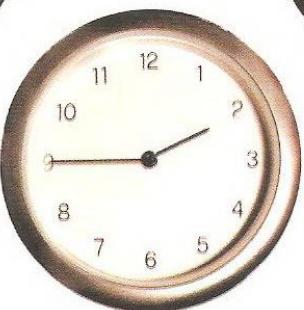
— Колко е часът?

— Четири и четвърт

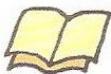
(Часът е 4 и петнайсет).

15 минути ⇔ четвърт

— Колко е часът?



— Часът е ...



2. Прочетете диалога и отговорете на въпросите!

Христо: — Кога имате лекции, г-н Браун?

Г-н Браун: — Всеки ден. Сутрин от 8 до

11.20. Пет дни седмично по 4
чàса на ден. А Вие?

Христо: — Аз уча вечер. В понеделник,
вторник и четвъртък от 18 до 21.15.

1 учебен час = 45 минути

Имам два чàса – от 8 до 9.30 часà.

седмица	день	час	8.00–9.30	9.50–11.20
	понеделник		български език	български език
	вторник		фонетичен кабинет	български език
	сряда		български език	български език
	четвъртък		български език	фонетичен кабинет
	петък		български език	български език
	събота			почивен ден
	неделя			почивен ден

• Разговаряйте с колегата си!

Въпроси:

Кога има лекции г-н Браун?
От колко до колко часà учи той?
По колко чàса на ден има лекции?
Кои дни има лекции Христо?
От колко до колко часà?
Колко дни има една седмица? Кои са те?

Кога имате лекции? Сутрин или следобед?
От колко до колко часà имате часове?
Колко чàса на ден учите?

3. Прочетете текста и отговорете на въпросите!

Всички са много заети

Мари е студентка. Много е заета. Има лекции сутрин по 6 чàса дневно. Следобед учи вкъщи. Почива в събота и в неделя.

Джовани има часове следобед от 13 до 18 часà.
Сутрин от 10 до 12 часà учи вкъщи.

Христо е инженер и работи 8 чàса на ден – от 9 часà сутрин до 18 часà вечер. Има само една почивка – на обед. Вечер учи английски език.

Хенри Браун е бизнесмен. Има часове по български език сутрин, а след това до късно вечер е на работа. Много е зает. Понякога работи в събота и в неделя.

той е зает
тя е заета
те са заети

по 6 часа дневно ⇔ по 6 часа на ден
по 30 часа седмично ⇔ по 30 часа на седмица

работя ⇔ имам работа
почивам ⇔ имам почивка

В сряда работя. ⇔ Сряда е работен ден.
В неделя почивам. ⇔ Неделя е почивен ден.

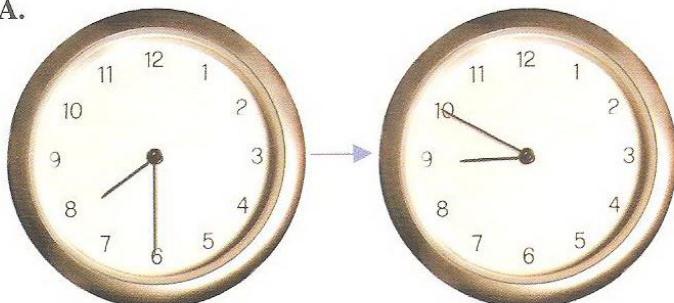
Въпроси:

Каква е Мари? Кога има лекции? Кога учи вкъщи? Кога почива?
Кога има лекции Джовани?
Кога работи Христо? От колко до колко часà? Кога учи английски?
Кога има часове по български г-н Браун? Кога работи и кога почива?



4. Слушайте диалозите и запишете всички числа с цифри!

A.



Б.

**1 час
.. минути
.... секунди**



B.



ако обичаш ⇔ моля

- Слушайте отново и проверете записаните числа! Сравнете ги с колегата си!
- Слушайте и повтаряйте диалозите!

УРОК 4



5. Слушайте диалога!

- Слушайте само първата част на диалога и отговорете!

Въпроси:

Колко часа седмично има г-н Браун?
Колко е часът в момента?
До колко часà има почивка?
Колко минути има почивка?

- Слушайте само втората част на диалога и отговорете!

Въпроси:

Кога работи Христо?
От колко до колко часà работи той?
Кога има почивка?
В кои дни почива Христо?

- Слушайте и повтаряйте целия диалог!
- Разговаряйте по двойки!

Кога учите? Сутрин или следобед?
Колко часа на ден имате лекции?
Заети ли сте много?
Кога почивате?

The illustration shows a man in a white shirt and tie, wearing glasses and holding one up to his eye. He has a thoughtful expression. A large, semi-transparent speech bubble is positioned above him, containing text in Bulgarian and English. The text includes days of the week, time ranges, and descriptions of work and rest.

Български език	Английски език
понеделник	Monday
вторник	Tuesday
сряда	Wednesday
четвъртък	Thursday
петък	Friday
събота	Saturday
неделя	Sunday
погивен ден	rest day
рабочо време	working time
9-18 часа	9-18 hours
погивка	rest
12-13 часа	12-13 hours



урок 5

п е т и у р о к

Какво има в стаята?

Мари: — Добър вечер! Госпожа Василева?

Г-жа Василева: — Да, аз съм. Добър вечер!
Вие сигурно сте Мари.

Мари: — Да. Идвам за квартираната.

Г-жа Василева: — Заповядайте! Влезте!
Ето стаята. Тук има един гардероб, една маса, столове, шкаф за книги и едно легло.

Мари: — А къде са столовете? Не ги виждам тук.

Г-жа Василева: — Столовете са в кухнята.

Мари: — Добре. А има ли балкон?

Г-жа Василева: — Да, ето го.

Мари: — А телефон?

Г-жа Василева: — Телефон има в антрето.
А това е банята. Вижте я!

Мари: — Благодаря! Какъв е наемът?

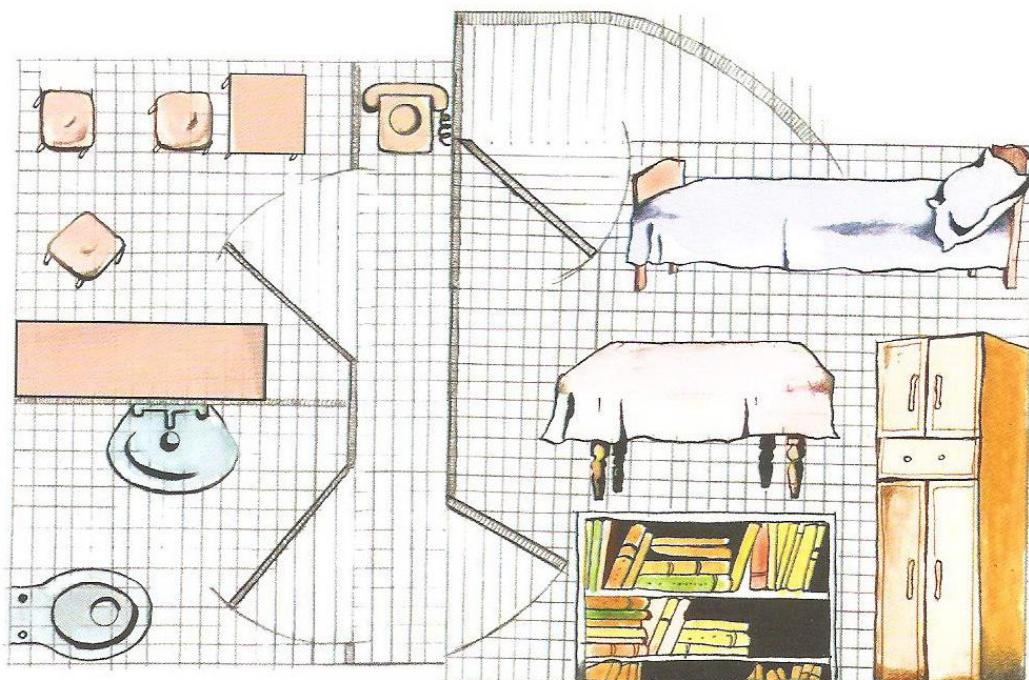
Г-жа Василева: — 150 лева.

Влез!
Влезте!

Виж!
Вижте!

Въпроси:

1. За какво идва Мари при г-жа Василева?
2. Какво има в стаята?
3. Къде са столовете?
4. Има ли балкон? А телефон?
5. Къде е телефонът?
6. Какъв е наемът?



Научете!

Членуване на съществителните имена

	мъжки род	женски род	среден род
единствено число	-ът / -а стол – стола/(-ът) молив – молива/(-ът) -ят / -я учител – учителя(-т) лекар – лекаря(-т) чай – чая(-т)	-та маса – масата стая – стаята песен – песента	-то сако – сакото кафе – кафето списание – списанието
множествено число	-те стол – столове – столовете молив – моливи – моливите учител – учители – учителите маса – маси – масите стая – стаи – стаите		-та сако – сака – саката кафе – кафета – кафетата списание – списания – списанията

Студентът чете книга.



– Кой чете книга?

– Той, студентът.

Преподавателят обяснява урока.



– Кой обяснява?

– Той, преподавателят.

Книгата е на студента.



– На кого е книгата?

– На студента.

Аз слушам преподавателя.



– Кого слушаш?

– Преподавателя.

Внимание!

Ето един стол.
Тук има столът и масата.

Лични местоимения – кратки винителни форми за трето лице, единствено и множествено число

число род	единствено	множествено
		те
той	го	
тя	я	ги
то	го	

– Къде е балконът?
– Ето го.

– Къде е Христо?
– Ето го.

– Къде е банята?
– Ето я.

– Къде е Ана?
– Ето я.

– Къде е бюрото?
– Ето го.

– Къде е детето?
– Ето го.

– Къде са столовете?
– Ето ги.

– Къде са Христо и Ана?
– Ето ги.



Упражнения

1. Попълнете по модела:

А.

молив \Rightarrow Тук има един молив. Ето молива. Ето го.
 книги \Rightarrow Тук има много книги. Ето книгите. Ето ги.

прозорец	\Rightarrow
бюро	\Rightarrow
антре	\Rightarrow
столове	\Rightarrow
момиче	\Rightarrow
момчета	\Rightarrow
маса	\Rightarrow
телефон	\Rightarrow
шкаф	\Rightarrow

Б.

Ето банята. Вижте я.

Ето стаята.
Ето кабинета.
Ето антрето.
Ето бюрото.
Ето децата.
Ето столовете.
Ето картината.
Ето компютъра.

2. Отговаряйте:

— Къде е моливът? \Rightarrow — Ето го там.

— Къде е столът?	\Rightarrow	—
— Къде е тетрадката?	\Rightarrow	—
— Къде е якето?	\Rightarrow	—
— Къде е речникът?	\Rightarrow	—
— Къде са книгите?	\Rightarrow	—
— Къде е преподавателят?	\Rightarrow	—
— Къде е бюрото?	\Rightarrow	—
— Къде е списанието?	\Rightarrow	—

3. Попълнете с ГО, Я или ГИ:

- Къде е речникът?
- Ето на масата.
- А учебникът тук ли е?
- Да, ето в шкафа.
- Няма ги и тетрадките.
- Тук са. Ето в чантата.



5. Попълнете по модела:

- На масата има ли тетрадки?
— Не, няма.

4. Членувайте там, където е необходимо:

Ето една стая..... . В стая..... има легло....., една маса..... с четири стола и шкаф..... за книги..... . На маса..... има един молив..... . До молив..... има тетрадка..... и един учебник.... . В учебник..... има една химикалка..... . В стая..... е и гардероб..... . В гардероб..... има много дрехи..... . Легло..... е до гардероб..... . На легло..... има одеяло..... и възглавници..... . Телефон..... има в антре..... . Стая..... има и балкон..... . На балкон..... има много цветя..... и едно хубаво момиче..... .

— Софонис има ли учебници?

—

— В пощата има ли вестници?

—

— Имате ли телефон?

—

— В книжарницата има ли телефони?

—

— Христо, имаш ли пари?

— Не, нямам.

— На леглото има ли одеяло?

—

— Мари и Ана имат ли квартира?

—

— Ана, имаш ли много книги?

—

— В коридора има ли закачалка?

—

6. Разделете думите и оформете изреченията:

✓ встаятамамасичкадиванитабуретки
В стаята има масичка, диван и табуретки.

✓ мариживеевмалъкапартаментподнаем

.....

✓ квартиратасенамиравцентъранаграда

.....

✓ жилищетоимакухняхолкоридорибаня

.....

✓ апартаментътимаголямбалкон

.....

✓ тамимапротплаистуденавода

.....

✓ телевизорътибиблиотекатасавхола

.....

✓ вкоридораимаголямгардеробизакачалказадрехи

.....

✓ акъдеетелефонът

.....

7. Подчертайте думите, които не са употребени точно:

В гардероба има палта, пуловери, яйца и други дрехи. → яйца

На стената има календар, снимки, одеяло, ваза с цветя.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

На масата има килим, а на пода — покривка.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Апартаментът има две стаи, баня, кухня и стол.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

На леглото има огледало, възглавница и пердeta.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Книги има на бюрото, в гардероба и в антре то.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

В библиотеката има книги, обувки, касети и дискове.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

В кафенето продават чай, банички, билети, сок и кафе.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Отговаряйте:

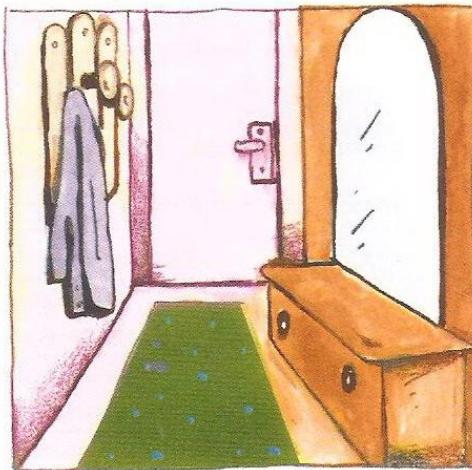
Какво има ...



на масата



на бюрото

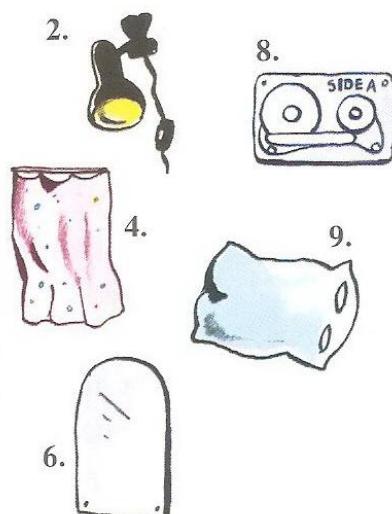
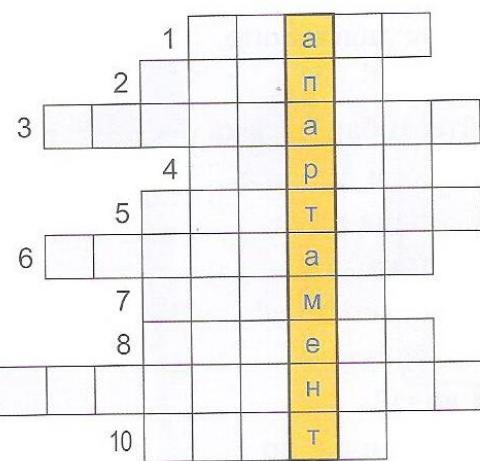
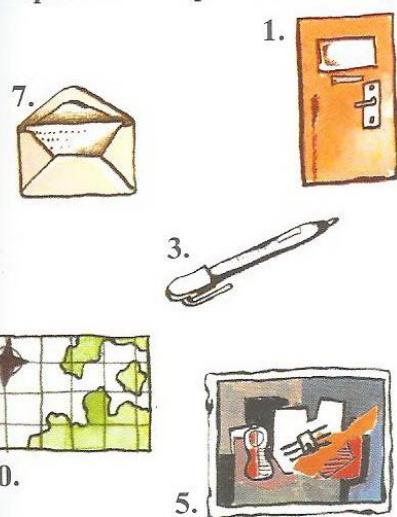


в антре то



на леглото

9. Прочетете вертикалната дума и решете кръстословицата:



10. Попълнете с подходяща дума според контекста:

Мари е от Франция. Сега студентка в Университета София. отива при г-жа Василева, защото търси квартира. В центъра града г-жа Василева предлага апартамент наем. Наемът е 150

Апартаментът една стая, кухня, баня антре. стаята маса с четири шкаф книги, гардероб и легло. На леглото чаршафи, одеяло и две възглавници. Стаята балкон и прозорец. На има перде, а на пода мокет.

В антрето закачалка за шкафче за обувки и огледало. Телефонът също в антрето.

11. Опишете: стаята, в която живеете; залата, в която учите!

12. Възстановете диалога:

Какво има в стаята?

- Мари:** — Добър вечер! Василева?
- Г-жа Василева:** — Да, аз съм. ! Вие сигурно сте Мари.
- Мари:** — Да. квартирана.
- Г-жа Василева:** — Заповядайте! ! Ето стаята. Тук има един , маса, столове, шкаф за и легло.
- Мари:** — А къде са столовете? Не виждам тук.
- Г-жа Василева:** — са в кухнята.
- Мари:** — Добре. А балкон?
- Г-жа Василева:** — Да, ето
- Мари:** — А телефон?
- Г-жа Василева:** — Телефон в антрето. А е банята. Вижте !
- Мари:** — Благодаря! е наемът?
- Г-жа Василева:** — 150 лева.



Общуваите!

1. Прочетете диалога и попълнете липсващите думи, като използвате илюстрациите!

Василева: — Ето, заповядайте! В банята има и над Вана няма, защото банята е малка.

Мари: — А тоалетната отделно ли е?

Василева: — Да, ето я тук до банята.

Мари: — Има ли топла вода?

Василева: — Да, апартаментът е с парно и топла вода. А ето и кухнята.

.....,
....., с
и достатъчно
..... и за
ядене също има.

Мари: — Благодаря. Прибори имам.

2. Попълнете!

..... за вода

чаша за

..... за супа

..... за обувки

закачалка за

..... за книги

прибори за хранене —,

.....

съдове



Въпроси:

- Какво има в банята?
- Къде е тоалетната?
- Има ли парно и топла вода?
- Какво има в кухнята?
- Какво има в шкафовете?

хладилник

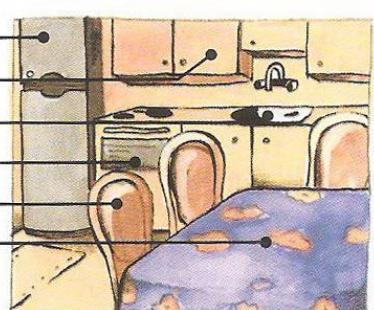
шкафове

мивка

печка

стол

маса



кухня

душ

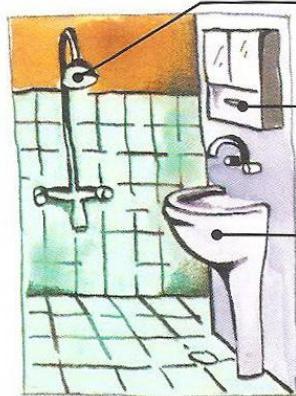
шкафче

казанче

мивка

тоалетна хартия

тоалетна чиния



баня

тоалетна

тенджера

кана

чинии

чайник

чаша за вода

черпак

тиган

чаша за чай

вилица

льжица

нож



прибори и съдове

Внимание!**3.** Прочетете текста и отговорете на въпросите!**Жилището
на г-н Браун**

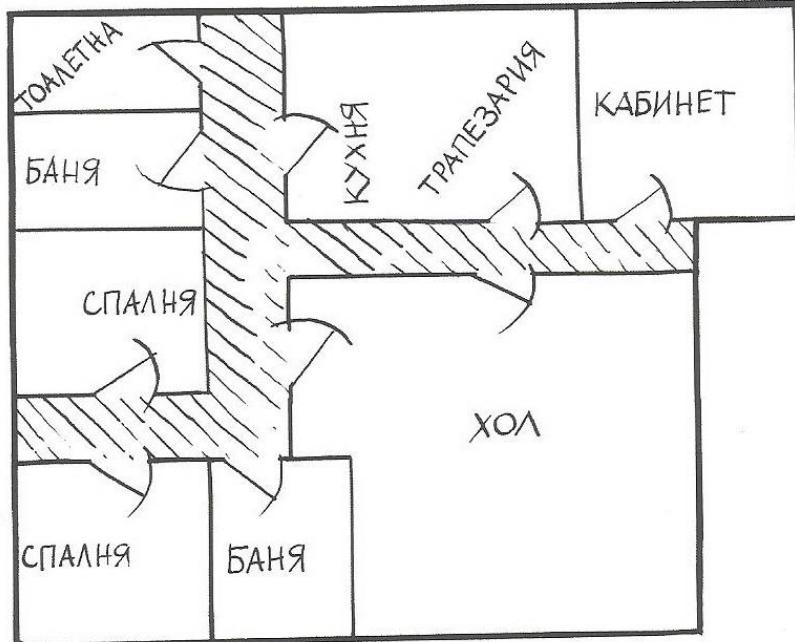
Господин Браун има жена и две деца. Те живеят под наем в апартамент в кв. „Лозенец“. Жилището има две спални с две бани, хол, кабинет, трапезария, кухня, тоалетна и антре.

Това е холът на семейство Браун. Той е просторен и модерен, с библиотека, диван, фотьойли и табуретки, масички и голям килим на пода. Има още стереоуребда, телевизор марка „Сони“, картини по стените и много цветя. В хола на семейство Браун наистина е много приятно!

Въпроси:

- Къде живее г-н Браун? С кого?
От колко стаи се състои жилището?
Кои са те?
Какво има в хола?
Какъв е холът? Как се чувства човек там?

жилището има ... → жилището се състои от ...





4. Слушайте какво отговаря Мари!

- Слушайте пак и отбележете какво има в апартамента!

стая
 вестник
 баня

парно
 телефон
 фотьойл

обява
 кухня
 тоалетна

топла вода
 хол
 100 долара

- Слушайте пак и напишете какво има в стаята!

- Слушайте Мари и попълнете диалога!

— Мари, здравей! Къде живееш сега? Имаш ли вече квартира?

—

— Честито! Хубава ли е?

—

— Какво е жилището? Голямо ли е?

—

— Друго? Има ли парно?

—

— Какво има в стаята?

—

— А пердeta, килим, одеяла има ли?

—

— Сама ли живееш?

—

— Къде се намира апартаментът? В центъра ли е?

—

— Какъв е наемът?

—

— Това много ли е?

—

— В апартамента всичко ли е на хазайката?

—

— Браво, Мари! Много се радвам! Трябва да черпиш!

—

- Направете диалога по двойки!

- Разкажете какво има в квартирата Ви!

mecm 1

1. Представете се!

Име:

Страна:

Националност:

Специалност:

Група:

2. Диктовка.**3. Само в едно от изреченията няма грешка. Посочете в кое!**

- | | |
|--|---|
| 1. a. Кой този човек е?
б. Коя сте Вие?
в. Те са кои? | 2. a. Софронис и Елени са какви?
б. Каква Мари е?
в. Какъв е г-н Петров? |
| 3. a. Какви по професия вие сте?
б. По народност е Ана каква?
в. Г-н Браун какъв е по народност? | 4. a. Какво това е?
б. Откъде сте Вие?
в. Ана и Мари са къде? |
| 5. a. Той преподавател ли е?
б. Вие ли архитекти сте?
в. Те са ли от Кипър? | 6. a. Г-н Асенов учи английски ли език?
б. Ана се ли назава тази студентка?
в. Мари ли е от Франция? |
| 7. a. Не по народност българи сме.
б. Не той г-н е Петров.
в. Не съм архитект по професия. | 8. a. Сте ли студенти, извинете?
б. Преподавател ли сте, извинете?
в. Адвокати са ли? |
| 9. a. Не сте ли от Сирия?
б. Не са от София ли?
в. От Гърция не сте ли? | 10. a. Преподавател той е по английски език.
б. Инженер съм по професия, но сега уча английски.
в. Не, това е не учебник по български език. |

4. Само в едно от изреченията има грешка. Посочете в кое!

- | | |
|--|--|
| 1. a. Това е госпожа Петрова.
б. Това е господине Петров.
в. Това е госпожица Петрова. | 2. a. Какви са Ана и Мари по професия?
б. Какви са по народност Христо и Петър?
в. Какви сте Вие, г-н Браун, по националност? |
| 3. a. Откъде е, господа?
б. Откъде е г-н Браун?
в. Откъде сте, г-н Асенов? | 4. a. Казва се Петров. Преподавател е по български.
б. Казвам се Мари. Приятно ми съм!
в. Приятно ми е, Иво Андреев! Откъде сте, госпожице? |
| 5. a. Колко тетрадки имаш в чантата?
б. Колко списания купуваш?
в. Колко вестници четеш на ден? | 6. a. В стаята има три маси, но само два стола.
б. В магазина за мебели има много маси и стола.
в. В кафенето има две свободни маси и пет стола. |
| 7. a. На бюрото има няколко молива и една химикалка.
б. Ана взема няколко плика и два листа.
в. Мари купува няколко книга на български език. | 8. a. Колко студента има в групата?
б. Коя преподавателка познаваш?
в. Кои бизнесмени са от САЩ? |
| 9. a. В стаята влизат няколко лекари.
б. Няколко студентки четат в библиотеката.
в. Виждам няколко журналиста пред залата. | 10. a. В магазина има само два сака № 42.
б. Мари има две тетрадки и два речника.
в. Ана купува два учебника по български език. |

5. В следващите изречения подчертаната част е грешка. Посочете с кой от отговорите може да се коригира грешката!

1. Сутрин казваме „Добър вечер“.
 а. „Добър ден“
 б. „Добро утро“
 в. „Лека нощ“
2. — Какви е Мари? Българка ли е?
 а. Какъв
 б. Какво
 в. Каква
3. Сега аз учат български език.
 а. уча
 б. учим
 в. учи
4. — Вие ли сте госпожа Петров?
 а. господин
 б. господа
 в. госпожица
5. Иван е **българи** от София.
 а. българка
 б. български
 в. българин
6. — Колко **студентка** има в групата на Софронис?
 а. студентки
 б. студентски
 в. студента
7. В стаята има много **стола**.
 а. стол
 б. столове
 в. столът
8. В института има много **души**.
 а. човек
 б. хора
 в. хората
9. — Дайте ми два **листове**, ако обичате!
 а. листа
 б. лист
 в. листи
10. Огнян има **английски-български** речник.
 а. английско-българско
 б. английско-българска
 в. английско-български

6. В следващите изречения има пропусната дума. Посочете коя е тя!

1. много книги, но нямате време да четете.
2. — Вижте числото 12. Това число е .
3. Това е г-жа Андреева. е архитект.
 а. Той
 б. Тя
 в. Госпожа
4. — Какъв сте народност?
5. Българският език е език.
 а. славянски
 б. славянско
 в. славянска
6. — Какво е . Книга ли е?
7. На масата има много .
 а. ключа
 б. ключове
 в. ключ
8. В стаята има бюро.
 а. един
 б. много
 в. едно
9. — Колко искате?
 а. плик
 б. плика
 в. пликове
10. В офиса има много .
 а. прозореца
 б. прозорци
 в. прозореци

7. Слушайте внимателно и отбележете кое от двете изречения чувате!

- | | | | |
|--|---|---|---|
| 1. — Добър ден, госпожице.
— Добър ден, госпожо. | <input type="checkbox"/> а
<input checked="" type="checkbox"/> б | 2. — Благодаря! Добре съм.
— Благодаря! Добре са. | <input type="checkbox"/> а
<input checked="" type="checkbox"/> б |
| 3. — Христо, имаш ли пари?
— Христо има ли пари? | <input type="checkbox"/> а
<input checked="" type="checkbox"/> б | 4. Аз съм от България.
Аз съм в България. | <input type="checkbox"/> а
<input checked="" type="checkbox"/> б |
| 5. — Не, не е преподавател.
— Не е ли преподавател? | <input type="checkbox"/> а
<input checked="" type="checkbox"/> б | 6. Нямам време за четене.
Нямам време да чета. | <input type="checkbox"/> а
<input checked="" type="checkbox"/> б |
| 7. Ина е преводачка.
Ина е продавачка. | <input type="checkbox"/> а
<input checked="" type="checkbox"/> б | 8. — Дайте ми дванайсет лева.
— Дайте ми двайсет лева. | <input type="checkbox"/> а
<input checked="" type="checkbox"/> б |
| 9. Тя е заета следобед.
Тя е заета след осем. | <input type="checkbox"/> а
<input checked="" type="checkbox"/> б | 10. Те са от българите.
Те са от България. | <input type="checkbox"/> а
<input checked="" type="checkbox"/> б |

8. Прочетете текста и отговорете на въпросите!

Мари е студентка от Франция. Тя е на 18 години. Родена е в град Тулон. Сега учи български език в София.

Мари живее под наем в един малък апартамент на ул. „Шипка“ № 12. Апартаментът се състои от стая, хол, кухня, баня и антре. В стаята има едно легло, един гардероб, маса, шкаф за книги и четири стола. В хола са библиотеката, телевизорът, два фотьойла, канапе, две табуретки и масичка. Телефонът е в антрето.

Мари има много книги на френски, но няма време да чете. Има и речници, тетрадки, химикалки, а учебникът по български език е винаги на масата.

Въпроси:

- | | |
|------------------------------|----------------------------------|
| 1. Каква е Мари? | 5. Къде живее Мари? |
| 2. Откъде е? | 6. Какъв е апартаментът на Мари? |
| 3. На колко години е? | 7. Какво има в хола? |
| 4. Какво прави сега в София? | 8. Какви книги има Мари? |
| | 9. Защо Мари няма време да чете? |